

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Rögz. évre 2 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Rögz. évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

Mikes Kelemen új levele.

Édes néném!

Megbocsásson ked, hogy már száz-hatvannyolc esztendőtlől fogvást nem irtam, vagyis nem irhattam.

Mivelhogy az Ur akaratján kell ügetnünk, ne essék zokon kednek, amit elmondok. Való, hogy szomorú üdöket élünk és beborult felettünk az ég, Buda felett csakúgy mint Zágon felett. Mióta elköltözék a mi urunk, azóta nem látott szép napokat Magyarország. De az is való, hogy olyan fergeteges szél nem fúvott még Bécs felől, mint mostanában.

Azért is édes néném, készítse ked a füleit a rossz hirre. A való, hogy aztat előre lehetett látni, de teljességgel nem gondolhatta volna az ember. A mi jó akaróink addig munkálkodtának ellenünk, hogy megnyerték a perket és kitorgatnak bennünket minden jussunkból.

Magához hivatá a császár Kossuth

Ferencet, vagyis inkább Kossuth hivatá magát a császárhoz, hogy bételjesedjék az ország elárultatása. A népek pedig mint igaz keresztények elmondhatják Dáviddal: *piruljanak meg mind azok, akik az én nyomorúságomon örülnek.* A való, hogy Kossuth nem pirul, vagyis jobban nem pirulhat.

Azt pedig méltó megirni kednek, hogy a hatalmas fővezér Bécsbe érkezik a napokban a táborról és nagy hődolattal mégyen a császár eleibe. Minden ígér és elebe ad a császárnak, amit csak kér az a mi jussunkból. És a hatalmas kalmakány meghajtja magát a földig a császár előtt. Való, hogy ez nem volna baj, de az már nagy baj, hogy az országot is meghajtja pedig, hogy tán sohse tudunk talpra állani.

Elmondhatni édes néném, hogy Kossuth a vezérek elseje vala mi közöttünk. A vezérek pedig Magyarországon földi istenek; mert más országban a királyokat sem fogadják olyan

pompával és ceremóniával, mint ezeket a vezéreket fogadták az ország kormányára. De jaj, nem olyan-e ezeknek az ő nagy dicsőségük, mint a komédiákban lévő királyságok?

Két-három óráig tart a komédia, a királyság sem megyen tovább. A mi vezéreink is nagy pompával jöttek bé, talán holnap egy szekerre teszik őket, hat ember kiviszi az országból. Talán magok is tudják ok ezt, mert az ország türelme fogytán lévén igen, igen sietnek a császárhoz néki a kegyelmét keresni.

És aztat nem kell csudálni, ha mostan jól megy ő dolguk, mert igen szeretik őket, akik minket sohase szeretének.

Való, hogy ok meg is érdemelik ezt a szeretetet, mivelhogy senki még annyi sarcot nem szolgáltatata Bécsnek mint ok szolgáltatának, sem annyi katonaságot nem adott vala, mint amennyit ezek adnak.

Azt pedig méltó tudni, hogy a sok katonákat is ingyenben adják, mint

TÁRCA.

AZ ÚTCA FIA VAGYOK . . .

Ködhálóban a büszke kupolák,
Evoé, első téli alkonyat!
Vacogva rovom az utcák sorát
És összéb húzom a kabátomat.
Az útca-lámpa világít nekem,
Ha jönnek ködök, hidegek, fagyok
Az útca az én menedékhelyem
— Az útca fia vagyok.

Mezítláb jártam rajta egykoron,
Már akkor szerelmes voltam bele.
Ó volt az anyám és a rokonom
— Oh jaj, hogy úgy volt — a lelkem fele.
S ha mindenki megrugott, megvetett,
Ő a keblére lágyan fogadott,
Aldom az útcat, ezt a szent helyet
— Az útca fia vagyok.

Kint értek már záporok, viharok,
Csillagfényes, meg borús éjszakák.
Az útca csökölt, vigasztalgotott

Ha megbantottak a gögös szobak.
Az útca mindenkit. becsül, szeret,
Koldús, beteget, bénát és vakot,
Velünk szenvedő, és velünk nevet:
— Az útca fia vagyok.

Az üldözött hozzája menekül
S nem fitymálja a tótok bocskorát,
Az utcán Krisztus isten lelke ül:
Mert irgalmas, mert jó, mert megbocsajt.
Csavargó, kősa eb, úr, vagy paraszt.
Ha hintón vágat, ha úgy megy gyalog,
Egyiket úgy becézi, mint amazt
— Az útca fia vagyok.

Az élet az utcára kergetett
Olyan korán, olyan nagyon korán.
Maholnap öreg, ősz ember leszek,
S az útca lesz még mindig a szobám.
S egyszer, — ki tudja — megszédül fejem:
Az útca-kövezetre roskadok
S azt mondják, ha lehunyor két szemem:
Nini, egy utcai halott!

Peterdi Andor.

Közgazdaságtan dióhéjban.

Mivel az, ami itt elmondódik, már több mint huszonöt évvel ezelőt történt, a párbeszéd világos meg árnyékos részei kissé megkoptak, megcsönkultak. Pedig kár, — már annak, akinek. A magam részéről sajnálom. Mert amennyi számariságot összehoztunk a falusi kocsmában éjjel tizenkét órákor, ugyanannyi jóra való, okos dolgot lehet ott hallani, ha az embernek hozzávaló ful fityeg a feje két oldalán.

Ennyire emlékszem:

Egyszer késő este mentem háza a nyaralónkba — persze valamelyik nyáron, Arácon — és csak amikor már az ajtó elé értem, jutott eszembe, hogy hiszen az egész familia lement Veszprémbé és csak úgy éjféli után jön majd vissza. Persze, hogy az ajtó zárva volt.

Hat itt nincs egyéb tennivaló, mint bemenni a faluba. Ott talán akad valami, ami mellett nem muszáj elaludni.

Azonban Arácon, pedig züllött kis fészkek, tíz órákor már mindenki alszik. Kiveve

Sirolin

Emeli az étvágyt és a testet, meggyógyítja a tüdőbet, vesebet, éjjeli izmokat.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által meggyógyított ajánlva.

Mint hogy értéketlen utaztatokat is kínálnak, kérjen mindenkes „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj.)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárúházaiban. — Árs: üvegekint 4.— koron.

a többi sarcot; mert még csak a külön magyar bank se lyukad ki az ő szürök alól.

Mert aztat ne hidje ked, édes néném. Hogy ok a szavokat meg nem másolják. Sokat fogadkoznak a nemzetnek. Hogy így lesz, meg amúgy lesz. De mikor a nyeregbe jutának, minden elfelejtődött.

Aztat se hidje ked, hogy az ő szavok olyan állandó, mint a brassói havas. A nemes vér, amit fogad megtartja. De ettől ne ieltse ked őket, édes néném. Annyi sok szép ígértek után a legkisebb dolgát ennek az országnak a császárnál nem segítették. Ugy bännak vala a választó néppel, mint a citrounal, amelyből a levét kifacsarván azután elvetik. Ha a forrásból jót iszunk, azután annak hátat torditunk. Reánk pedig most nincsen szükség, az elmúltat elfelejtették és a hatalom kezében lévén jövőre nem hajtának. A ked mondása szerint derék állapot a szerencsén fekkünni. — a való, hogy az olyan ágy nem igen állandó, de amég tart, addig csak jó rajta fekkünni.

De már édes néném, tudja meg ked, hogy e vezérekkel is úgy járt a nép, mint a török szultán egykoron a favágóval.

A szultánnak egykor megtetszett egy favágó, törökül baldacsi, hogy jól vágta a fát. Megtette a baldacsit vezirnek és a muszka cár ellen küldte, akinek is úgy megszorították volt a fáborat a Pruth mellett, hogy fel kellett volna adni magát. De a cár feleséginek hirtelen eszébe jut, hogyha talán, ha ajándékot küldenek a baldacsinak, a vasárt megcsinálják véle. És úgy történt. Ilyenek pedig a mi vezérek is, mint a baldacsi vala, mert a hatalomért odaadták az ország igazát.

Ezt pedig nem azért mondom kednek, hogy mód felett megszomorodjék szívében. Mert ha ez volna akaratában, már régen megtehetné volna.

Mi jutott eszembe? Ha nálunk az öreg asszonyok némák volnának, a leányasszonyok nem igen bännak. De én sem bännám, ha a mi vezérek némák volnának. Mert akkor nem igen volna hazugság.

De attól tartok, hogy még nagy bajok lesznek ez urak miatt. Mert édes néném, a fazekas akaratján kell járnai a fazéknak, az országnak pedig az ő akaratjokon.

Tudnivaló dolog, hogy császár kegyelmében lévén a hatalmat megtartják a kezükben. Ha pedig megtartják, csak ülünk a rakás kenyerek mellé, mert ebből az állapotból ki nem megyünk addig, amég meg nem esszük, amit főztünk magunknak.

Az én szívemnek pedig minden zsebje, ráncja, fiókja tele vagyon jéggel, ha rájok gondolok.

Olyan az a politica ratio, amit ők üznek, hogy az Isten távoztassa el mitőlünk.

Nem kellett volna a politica ratio ürügyében a rövid hatalomért rosszat követni az országon. Ezt pedig hiába mondja ked nekik édes néném.

Az talán tudva nincsen kednél, hogy most abban a szándékban vannak, hogy mindent odaadjanak, amiről azt mondják, hogy nem engednek a negyvennyolcból. Hidje meg, édes néném, rosszabb az a hatvanhétnél, amit ők cselekszenek.

Most már aztán csak az vagyon hátra, hogy még több katonaságot adjanak a németnek. Akkor attól tartok, temetés leszén. Eltemetik örökre a negyvennyolcra. De akkor ők is sirba dőlnek. Mert az lesz velök, őket is elvetik mint a citront, minekutána jól kifacsarták.

Az ország áttallítja mindezeket, de mit tehet? Való, hogy káromlás nélkül nem maradhatunk, de mit ér az mostan? Már most bizvást elmondhatjuk, hogy vége vagyon a komédi-

ának. Ne fájjon hát a ked feje édes néném attól, ha őket a császár becsületesen leszállítja a dunaparti theátrumról.

Hát csak üssék meg a dobót, fujják meg a készülőket, mi készen vagyunk. Mást már nem irhatok kednek édes néném, ha csak a politica időjárásáról diáriumot nem csinálók. Akkor is csak azt irhatom, hogy tegnap esett, holnap fergeteg.

Még annyit mondok kednek, jó étszakát, édes néném! K. D.

Önmegbélyegzés. Mintha elmúlt századok kuruc tarogatósai fujnak az éneket a legendas kurucok behódolásáról, úgy zeng a mai idők tarogatósanak, a Lehel kurtjét lajbija zsebében hordó A p p o n y i Albert grófnak a szava:

— Kerülni kell minden olyant, amivel a függetlenségi párt jogosultan magára vonhatná a mérvadó alkotmányos tényezők bármelyikének bizalmatlanságát!

Ámi magyarra fordítva annyit jelent: vedd le kuruc ordas az ordasi irhadat, hadd lássák meg Bécsben, hogy nem vagy te már ordas, legfeljebb hullott fogu bundas, vagy selymes-szörű uszkar-kutyuska.

Megkezdődött az irha lehányása. Megtörtént már a darabont-bélyegtelenítés a bizottságban, megtörténik a t. Házban is. A nemzeti remények letéteményese, a függetlenségi eszmék bajnoka duhajon kiált a darabontok felé, kikkel való győzelmes paktum után jutott az uralomra: Megbélyegzek valakit, vagy engem valaki!

Csak úgy lógott a levegőben évek óta a megbélyegzés domoklesi pecsétnyomója. Ugy látszik, végre is Bécsben komolyan vették a dolgot és intettek W e k e r l é n e k k: Mutasd meg mit ér idomító ostorod.

W e k e r l e csattintott és a függetlenségi párt remekbe való pukkedlivel egyet lóbal a fenyegető bélyegzőn és mondhatni keccses mozdulattal — önhomlokára sűti a bélyeget. Im már nem vad alá helyezni vala

a Rézsidót, — akit arácsi szereplése előtt Reisz Samunak hívták, — mert ő még vár.

Igy szamítottam, amíg mentem befelé a keményre száradt, sáros úton, — várja, hogy valaki majd bevetődik. Vagy ha nem vár senkit, akkor még ott van valaki. Ezt el is találtam, mert ahogy a függöny repedésén át benéztem, láttam, hogy a Réz-zsidó unottan, álmosan, kényszeredetten huszonegyezik a félszemű Danka Imrével, aki aféle jómócnak mondott, valójában azonban félig tönkrement falusi gazda volt ott Aracson. Abban az órában pedig ezen a minőségén kívül még alaposan berúgott magyar úr is volt.

Benyekkentettem az ajtót.

Réz zsidó ideges ijedtséggel kapott a kártyaihoz, de amikor engem meglátott, nyugodt csodalokozással kérdezte:

— Az ifiur jár nálam ilyen későn?

— Én, Réz Bácsi. én! Kicsuktak. Nem tudok bejutni. Csak folytassák, kérem. Én majd megiszom három deci bort és azalatt mindig a plafonra nézek.

Réz bácsi nevetett, odatoita cím az agyagszínű, szeszis piszkot és visszament az asztalhoz játszani.

Feltamasztottam a fejemet, néztem a tetőzet gerendáit, de a szememet és a füle-

met titokban nyujtottam, amíg odaért a két játékoshoz.

— Tizes — físzess! A kutyafaját! Rágyútt egy fani! Utanna pedig egy király!

— Baj, baj! . . .

— Baj, baj?! Maga mindétiz csak nyöszörög, hogy baj, baj! Hat nem tenne maga tizes blattra hasz krajcárt?

— No persze! . . . Hat most jó lapot kapott?

— A fene, aki megette! Ez a Harázs Rudolp! Ugy néz a bikaszemivel, mintha ő volna megjíjvede. Két vas a tét! Mi gyün? Már megint fani! Aztán meg . . . no mi van?

— Húsz!

— Ez csak tizenkilenc! No, látott már ilyent valaha is?

— Igen, már többször láttam. No, mi a tét?

— Hun a lap? Ah! Mi az? Hopp! A szürét! Hiszen akkor szürét! Mi a bank? Ötvenhat? Bank! Adjá már, mit félti? No! Mintha érezte volna! A makk-disznó. Nóbii! Hun a pénz?

Itt Banka Imre olyan rémeset vágott az asztalra, hogy még az elüttem álló sárgazöld piszok is balatonszerűen hullámozott.

És ezek a hullamok magukkal vitték a gondolataimat.

Csak akkor toppantam vissza láthatatlan lelki lábammal a korcsnába, amikor a Réz zsidó felkeit és ujjab féllitert tett Danka Imre elé.

Ez után a féllitert után ismét a következők következtek.

— Tudja-e Réz, hogy már efforint a bóni? Azonkívül, hogy már leván, amit it-tunk.

— Jól van, Danka szomszéd, jól van! Leván! Adjá meg-e a bankot?

— Hogy adom-e? Még az ászokfát is kinyerem a pincéjéből. Efforint a bank! Itt a lap! Mi a tét?

— Két krajcár? Maga talán frocéroz engemet, Réz zsidó, mi?

— Nem a! Csak adjon tovább!

— Kutya-fene zsidaja! Hat igyék! Mije van?

— E tizennyóc! Vigye! De nincs vasam!

— Nem baj, no! Van magának hiteleg, gazda, rogyásig! . . . Lássá, most már öt krajcár!

— Jó, jó! Mi van?

— Húsz!

darabont-kor, sőt megbélyegezni sem akarja senki többé, meglegszenek azzal, hogy felsorolják röviden a darabont-kormány' névsorát, anélkül, persze, hogy hozzáírnák nagyjaik a nevekhez: Ettől én kértem, attól te kaptál, amattól pedig én, te, ő kértem, kaptam, kaptál, kaptunk Mit? Mindent. Közbenjárást, szállítását, kinevezést.

Ezzel az önmegbélyegzéssel lehall végleg a nemzeti küzdelem koronája a porba, a sárba, a gyáva mocsakba.

Hihetetlen nagyfokú tapintatlanság így az ország színe előtt becseleníteni meg az egész küzdelmet, a koalíció egész multját és felemelni a darabont világot arra a piedesztálra, honét a nemzeti felháborodás döntötte le. Elégetik örökre a nemzeti ellentállás hidját, nevétségessé teszik önmagukat, de nemcsak önmagukat, hanem azt a nemzetet is, mely hínni tudott nekik és nemzeti hősöknek hitte a jószágos császár hűségesen apportáló, hódoló szolgáit.

Adnak már sietve ujoncot a császárnak nem rezisztálnak többé és haragos szó sem fog hangozni az ujoncvitában. Lelkesedve öröm-mámorban úszva ajánlják fel az ujoncot, azzal mutatva ki az igazi kurucvirtust, hogy ők olyan lelkesedve tudnak ujoncot följajlani, hogy nem tud egy náció sem a császár birodalmának területén.

Észre sem veszik, hogy egy századokra menő emléket rugdulnak össze a hatalom, a konc felé törtető csizmaikkal. Nem önmagukat járatták le, de lejáratták itthon és Bécs előtt azt a lobogót, mely alatt ez az ország, ez a nemzet zápolyak óta védté jogait és függetlenségét.

Volta árulók és behódolók századok óta az utolsó korig, — de ezek nyíltan elhagyták a zászlót, nyíltan behódoltak Bécsnek. A mai mameluk-had az első, mely a kuruc lobogó alatt vonul Bécs szolgái sorába, a mai parlament az első nemzeti képviselő, mely magát odaadja testestől-lelkestől, feltétel nélkül az osztrák császári kényuralomnak.

— Tízénhét. Vigye | de nincs vasam!
 — Mondtam már, hogy van kredit!
 — Ne nyöszörögjön! Csak azt ne! Az én apám, . . . hej, az én apám! . . . Nehéz; kemény ember volt. De nem nyöszörögött! Pedig miket állt el az! . . . Mi a tét?
 — Hát most talán a bank. Ami maradt,
 — Hüü! Várjon, erre iszunk! No, mi van?
 — Nóbli!
 — Cychenna zsidaja! Fuccs a forintnak! De a bor le van, mi?
 — Levan. Hát persze, hogy levan! Lesz még bank?
 — Hát hogy a fenébe ne lenne? Efforint a bank! Mi a tét?
 — No, csak várjon, Danka szomszéd! Hiszen még kártyát sem kaptam! No lássa most húsz krajcár a tét!
 — Mit húsz vasazik ittend? Így nem lehet jádznai! Tegyen bankot!
 — Hát bank!
 — Lássá! Erre iszunk! Hát mi van?
 — Nóbli!
 — Cefet zsidó! Számíjja le a bort, Mennyi az?
 — Nyolcvan.
 — Hát itt van húsz vas. Most leavagyunk. Csak a bort hozom. Igaz?

Nemcsak saját homlokukra nyomnak bélyeget — de az örökölt lobogójukat is megbecstelentik.

Budapest polgármestere a városok szervezkedéséről.

Dr. B é r e z y István Budapest székes főváros polgármestere áll az éten a magyar városok mozgalmának. Tettekkel, szóban és írásban dolgozik a városok érdekében, amit bizonyít az adóreform alkalmából való férfias szereplése is. Az ő tollából közöljük az alábbi fejtegetéseket, melyek a városi Szemlében jelentek meg:

A városok szervezkedésével különösen Németországban, Ausztriában és hazánkban találkozunk. Németországban ez idő szerint 27 városi szövetség van. Bar a többféle szövetségnek a városok jogállásának államontként különfélegénél fogva kérésételen jogosultsága van, mégis szükségesnek mutatkozott a városi érdekek jobb védelme és a városi igazgatás nagyobb mértékű fejlesztése érdekében a német városok egységes szövetségének a Deutscher Städtetag-nak megalkotása.

A Deutscher Städtetag célja a hozzátartozó városi közönségnek jólétének gondozása, a városok közös érdekeinek érvényesítése és a közigazgatás javítása. Eredetileg 1879 ben az akkori berlini polgármester Forckenbeck vetette fel a szervezkedés eszméjét. Bismarck II. Lajos bajor királyhoz intézett egyik levelében bizonyos forradalmi színezetet látott e törekvésben, mely szerint a birodalmi törvényhozást a városok szövetségének ellenőrzése alá akarta helyezni. A következmények ezt az aggodalmat egyáltalán nem igazolták. A Deutscher Städtetag mai szervezetében való lét éjovetelét az 1903. évi drezdai városi kiállításnak és a Beutler drezdai főpolgármester által ugyanez alkalommal összehívott városi kongresszusnak köszönheti. Az akkori kiküldött bizottság dolgozta ki a szervezeti szabályokat, amelyek alapján 1905-ben úgyszólván az összes német városok beéptek a szövetségbe, s ugyanezen évben Berlinben meg is tartották az első rendes kongresszusukat; majd az elmúlt évben Münchenben a másodikát.

A Deutscher Städtetag főleg két módon igyekszik elérni, u. m. egyfelől időközi kongresszusok tartásával, másfelől egy állandó központ utján, mely előkészíti a kongresszusokat, végrehajtja azoknak határozatát, ve-

zeti a Städtetag ügyeit, felvilágosításokat ad és városi könyvtárt tart fenn, melyben a városi igazgatásra vonatkozó műveken és szaklapokon kívül az összes városok nyomtatott kiadványait rendszeresen gyűjtik. Ennek a központi szervezetnek igen fontos jelentősége van, mert ezáltal fejti ki az egész szervezet állandó életműködését.

A Deutscher Städtetag létrejövetele óta ez a fontos intézmény életképességét teljes mértékben igazolta, s éppen azért igyekeztem azt kissé bővebben ismertetni, mert úgy vélem, nagyon jó alapot ad a mi városaink szervezkedésének irányítására.

Hazánkban már csaknem egy évtized óta működik a törvényhatósági városok polgármestereinek értekezlete és a rend. t. városok polgármestereinek szinte több éve fenálló szövetezése az elmúlt évben egyesületi is alakult. Az elmúlt évben volt a magyar városok első országos kongresszusa, melyet követni fog a folyó év május havában a második, melynek főtárgya a magyar városok végleges szervezkedése.

A kongresszus néhány fontos városi érdekű kérdést fog tárgyalni, u. m. a városi statisztika szervezését, a városok pénzügyeit, közlekedési politikáját és a városi kisajátítási jogot, melyben a városi hatályos telekpolitika alapelvei is lefektetendők volnának. Itt azonban most csak a kongresszus intézményéről és különösen az állandó szervezetről kívánok szólni.

Ami a városok országos szövetségének egyfelől a törvényhatósági joggal bíró városok polgármestereinek értekezletéhez, másfelől a rendezett tanácsú városok egyesületéhez való viszonyát illeti, úgy hiszem ezek a jövőre nézve is fentarthatók lesznek. Ezek nem egymást kizáró, hanem inkább egymást célszerűen kiegészítő szervezetek lehetnek. A városi kongresszusokra a polgármestereken és a városi tisztviselőikön kívül meg kellene hívni a városok országgyűlési képviselőit, a törvényhatósági bizottságokat és a képviselőtestületeket s illetőleg az azok által kiküldendő tagokat is. Már a tagok nagyszámánál fogva is ilyen kongresszusokat rendszerint csak nagyobb időközökben pl. három évenként lehetne összehívni, míg a polgármesterei értekezleteket úgy mint eddig, ezen túl is évenként meg lehetne tartani. Legfeljebb célszerűségi szempontból lehetne megtenni, hogy a polgármesterei értekezletek azon években, amikor városi kongresszus is lesz, ugyanott legyen, ahol a kongresszus van, közvetlen a kongresszus előtt vagy után.

— Igaz,
 — Nohát! Azért mondom! Most maga a bankos.
 — Húsz a bank.
 — Husz? Ilyent is csak zsidó tehet!
 Húsz a bank! ? Mit lehet azzal kezdeni?

Én bizony elszundikáltam. Amikor felébredtem, már nem játszottak. Nézték egymást, A Réz zsidó nyugodtan és isten bizonv szánakozva nézett bele a Danka szomszéd véres, dülledt szemébe. És csak nézett. A Danka szomszéd pedig csak beszélt.
 — Hát kutya egy világ ez! . . . Aze-lött? ! Ki számolta volna azelőtt a rongyos forintokat? Az apám, amikor bement a városba, aztán megint hazagyűtt, csak úgy fót a bor, de nem ilyen vacak lotty, mint ez, és mindegyőnknek, gyerekeknek, egy-egy forintot adott csak úgy jádznai, hogy nem baj, ha el is vész. Pedig hatan vótunk. Most meg mar efforint is fáj! Nekem! . . . Magának nem, Réz, mert magánal kicsiráznak a forintok. Amihez nyúl, abból forint lesz. Az előbb is, a játékban . . . ilen szerencse! . . . Vagy pedig! . . . Hopp!
 Danka Imre felugrott, paprikavörös lett, récsapott az asztalra és kiabált:
 — Vagy pedig: maga csal, Samu!

Ez nehéz szó, Mit felel erre a Réz?
 Hát semmit. Egyelőre semmit. Mosolygott enyhén, szeliden. Csak később mondta:
 — Nem csaltam, én, szomszéd! Vagy csak nincs annyira berugva, hogy meg lehetne csinálni?
 Danka Imre megszelídült, visszaült a helyére és szégyenlősen mondta;
 — Hát persze, hogy nem vagyok. Iszen csak úgy mondtam. De tudja Réz bácsi, igazán keserűség gyűn az emberbe, ha azt látja, hogy hibája tróbiál akarmit. Hiszen tudja, hogy a fődeimmel is kinlődtam, a birkákkal is akartam nyerekedni, aztán mindennek az a vége, hogy a pénz elmejt! Aztán itt van maga! Maga csak ül itt, igazgatja az okuláját, nyöszörög, hogy fáj a lába, aztán a forintok csak gyűnnek! Tülem meg csak mennek! Hát hunné? a fenébul van ez?
 Réz megigazitotta az okuláját, köhécselt és csendesesen makogta:
 — Hát az onné? van. Danka szomszéd hogy maga mindent most éjtél után, itt a korcsmában kérdezi tőlem! Most már érti a dolgot, szomszéd? Most ballagjon szépen haza! Zárunk.
 Danka Imre elballagott.
 Én is hazamentem.

A városiellenes politika, melyet a magyar országgyűlés sok esetben talán akaratlanul is követett, többek között azon okból is ered, hogy a városi polgárság közömbös és szervezetlen. Ezen változtatni csak úgy lehet, ha azt a nagy számbeli, gazdasági, erkölcsi és műveltségbeli erő, amely a városokban és a városi polgárságban felgyűlt, igyekezzünk mindenütt és mindenkor érvényesíteni, még pedig nem öletszerűen esetenként, hanem tudatosan, szervezve, irányítva, vezetve. Ezt akarjuk mi, akik a magyar városok országos szövetségének eszméjét föl-tettük, s ezt meg is fogjuk cselekedni.

A tisztességtelen verseny szabályozása.

Németország már a második törvényt alkotja meg a tisztességtelen versenyről, mi pedig még mindig beérjük e kérdés elenyésző csekély részét szabályozó 1884. évi XVII. törvénycikk 58. szakaszával, a mely négy sorra terjedő rövidségénél fogva csak kevés esetben alkalmazható. A kereskedelmi forgalom szabályozása a tisztességtelen verseny terén nálunk is hasonló jelenségeket értelt meg, amelyek mindinkább kívánatosabbá teszik, hogy a becületes kereskedelem tekintélyének artó, lelkiismeretlen üzerek elítélendő eljárásának véget vessünk. A verseny szabadsága nem lehet egyértelmű a tájékozatlanság teljes kiaknázásával, hamis adatoknak határtalan feltüntetéseivel és versenytársaknak ok nélkül való ócsárlásával. A fogyasztásnak és a kereskedelemnek egyaránt érdeke, hogy lehetőleg megakadályozzuk az egyre fokozódó verseny kinövésseit, illetve, hogy az ilyen irányú kihágásokat megbüntessük.

A tisztességtelen verseny szabályozására az új ipartörvény megalkotása a legjobb alkalom. Vártuk is, hogy az ipartörvény revíziója ki fog terjeszkedni erre a kérdésre is. Ez a remény annál jogosabb volt, mivel az ipar gyakorlatiasról szóló törvényre vonatkozó Anyaggyűtemény egész szövegében hozza a néhai Hegedűs kereskedelmi miniszter által 1900-ban kidolgozott javaslatot és az annak tárgyalására összeült értekezlet megállapodásait. A Hegedűs féle önálló törvénynek készült javaslat pedig annyira megfelelő, hogy teljesen átvehető lett volna.

A már a jövő hónapban értekezlet elé kerülő ipari kódex tervezete azonban nemcsak hogy nem tartalmazza a tisztességtelen verseny szabályozását, hanem a mai ipartörvénynek idézett hézagos intézkedését sem foglalja magában, a miből az következtethető, hogy a minisztérium az ideigővő kérdésekkel önálló törvényben és később kíván foglalkozni.

A szóban forgó határozmányoknak az új ipartörvényből való kihagyása mellett csak egy érv hozható föl, az, hogy a kódex terjedelme amúgy is túl nagy. Ámde ez az okfejtés sem helytálló, mert 817 szakaszhoz még 15 szakasz könnyen hozzáfűzhető. A tervezet önálló törvényeket a megrendelések gyűjtéséről, a házalokereskedésről stb. is magába olvasztott, a tisztességtelen verseny szabályozásának külön törvény alakjában való kiadására tehát hasonlóképpen nem lehet találon hivatkozni. Annak főoka, hogy miért kellene a tisztességtelen versenyről szóló intézkedéseket az ipar gyakorlására vonatkozó többi határozmányval kapcsolatosan megtenni, kiválóképpen a tárgyi és logikai összefüggésben rejlik. Ezeknek a törvényes intézkedéseknek anyaga az üzleti élet leggyakoribb jelenségeire vonatkozik, hiszen oly cselekményeket szorít korlátok közé, a melyeket minden kereskedő naponként végez. Ha tehát egységes ipari kódexet akarunk, a mely a vasárnapi munkaszünet kivételével az ipari tevékenység valamennyi szabályára kiterjeszkedik, abból nem hagyható ki a tisztességtelen versenynek szüntelenül figyelembe veendő tilalma sem.

A törvényhozási alkotás általános voltát azonban nemcsak a változ általános alaki okok bizonyítják, hanem törvénytechnikai érvek is igazolják, a melyek egyenesen meg-

követelik, hogy az új ipartörvény tervezetét kiegészítsük a jelzett irányban, nehogy más elvi természetű határozmányok illuzórius hatásuk legyenek.

Az érvényes ipartörvény 51. szakasza szerint: »saját vagy mások készítményeit végeladás, árverés, vagy más, a tömeges és gyors eladásra ingerlő módon eladni, csak az iparhatóság engedélyével szabad.« Vagyis fordítva, ipari kihágás minden olyan eset, amikor valaki iparhatósági engedelem nélkül végeladást vagy árverést rendez, továbbá tömeges és gyors vételre a törvényben használt eladás szó magától értetődően helytelen, ingerlő módon» ad el. A törvény ez intézkedése tehát tiltja azokat az üzleti hirdetéseket, a melyek alkalmassak arra, hogy a fogyasztóközönség vásárló kedvét csabító adataikkal rendkívül módon fokozzák. Az új ipartörvény tervezetének 217. szakasza csak a végeladásokat és árveréseket illetőleg tartalmaz ehhez hasonló tilalmat. minél fogva az árunkak tömeges és gyors vételre ingerlő módon való kínálata szabad volna.

Alapjában véve, minden üzletnek az a célja, hogy »ruin minél tömegesebben és gyorsabban tüladjon, éppen azért helyes volt ennek a szándékának megnyilvánulását korlátok közé szorítani. Az üzleti cselekvési szabadság ilyenképpen való megkötésének az a nyilvánvaló célja volt, hogy egyfelől megkímélje a közönséget a minden bizonyony meghasonló csabítási rendszer kárától, másfelől, hogy érvényt szerezzen a végeladási és árvesi tilalomnak. Mert, ha mindenki korlátlanul, a leghangzatosabb és leghatasosabb üzleti hirdetményeket teheti közzé, az a törvényes intézkedés, hogy végeladást és árverést csupán előzetes hatósági engedéllyel szabad megküzdeni, megkerülhető, mivel a mai ipartörvény 51. szakasza alapján kifogásolható folytonos, változatos és eredményes üzleti közlésekkel a tömeges és gyors eladásra irányuló célú célrhetem anélkül, hogy a törvényben előírt engedelmet megszerzett volna.

Az új ipartörvény tehát hiába mondja ki, hogy »végeladás« illetve árverést hordtja az iparhatóság engedelmével nélkül tilos,« mert másképpen is lehet fokozni a fogyasztóközönség vásárló kedvét, illetve árverés és végeladás közzétételé nélkül is elérhető az üzleti menetek végeladás és árverés hirdetésével egyenlő élnélkülsége. A kereskedőkre nézve pedig az üzleti eredmény a lényeges és nem a hirdetés szövege, a melyből szivesen kihagyja az amúgy is körülményesen megszerezhető, időhöz kötött és költséges végeladási engedelmre való hivatkozást, ha azt mas, hangzatos kitétellel helyettesítheti. A végeladási és árverési tilalomra vonatkozó tilalom tehát csak félrendszer, a mely kiegészítésre szorú. A kiegészítésnek pedig természetesen az új ipartörvényvel kapcsolatosan kellene megtörténni.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. február 14.

— A miniszterelnöki sajtóiroda körlevele. Egy fővárosi estilap megírta, hogy a miniszterelnöki sajtóiroda a főispánokhoz a körlevelet intézett, melyely új program kidolgozására akartak bizonyos körök kellő anyagot összegyűjteni. Erre a hiradásra a brányi Kornél, a sajtóiroda főnöke ezt a levelet írta az illető újságnak: »Egy körrendelet címmel azt írja, hogy: a sajtóiroda főnöke kérdést tett a főispánokhoz, hogy itt-amott mit volnának a közönség kívánságai? S hozzá teszi, hogy: beavatottak ezt úgy magyarázzák, hogy egy esetleges új program kidolgozására akartak bizonyos politikai körök maguknak kellő anyagot összehordani. — A beavatottak azonban ezúttal tévedtek. A miniszterelnöki sajtóosztály, melynek ren-

geltetése kizárólag informatív természetű s mely a főispánokkal különböző információk kérése vagy nyújtása körül állandó levelezést folytat — spontán és egyedül csak abból a célból, hogy egyöntetű átnézetet nyerhessen az ország különböző részeiben főismerülő kultúrális, szociális, de főként közgazdasági szükségletekről és óhajtasokról, a múlt év végén azonos kérdéseket intézett a főispánokhoz, folkérve, hogy ezekre vonatkozó tapasztalataikat a sajtóosztállyal közöljék. Tette ezt a sajtóosztály kizárólag a sajtó helyes irányításának szempontjából; ez volt eljárásának oka és semmi egyéb. — Látnivaló ebből, becületes lelki. jó vidéki magyarom, hogy a sajtó irányítás kedvéért intéz a miniszterelnöki sajtóiroda körkérdéseket a főispánokhoz, a megyében lap-pangó kívánságok irányában. És ezt ártatlan képpel nyilatkoztatja ki maga a sajtóiroda főnöke. Az ország pedig ebből megtudhatja, hogy a koalíció szabad uralma alatt a sajtó kormánylat irányítás s az ehhez való anyagot, a közvélemény tartalmát, a főispánok kliferalják. A nép szava: a főispán szava s a nemzet akarat a miniszterelnökségen készüli. A sajtó mellett természetesen továbbra is megmarad a nyilvánosság ellenőrző közönsége am az ellenőrzést is a miniszterelnökség gyakorolja. Így vanez rendjén, a politikai törzstrendszer, melyet a koalíció inau-gurált, minden téren csak koncentrációval dolgozik

— A gazdasági cseledek nyugdíja. Minden munkaadó köteles a szolgálatban álló minden egyes gazdasági cseledt után a gazdasági munkás- és cseledpénztár javára 120 fillért a községi előjáróságánál, városi tanácsnál, adó módjára befizetni. A 120 fillért mé-gabbban az esetben is egész összegbe meg kell fizetni, ha a cseledt a munkaadónál nem is egész évben, hanem például csak egy hónapig szolgalt. Éppen azért a 120 filléres hozzájárulási díj fizetése céljából köteles a munkaadó minden cseledt változást haladéktalanul bejelenteni. A 120 filléres hozzájárulási díjat ama cseledek, után akik, már az előző évben is ugyanannal a munkaadóval szolgáltak, legkésőbb április hónap elejéig, a változott és újonnan feifogadott cseledek után pedig a szolgálatba lépéskor azonnal meg kell fizetni. Az előjáróság köteles a 120 filléres hozzájárulási díjat a munkaadótól még abban az esetben is elfogadni, ha a vonatkozó összeírás bármely okból nincs az előjáróságánál, köteles továbbá annak átvételéről nyugtát adni, melynek hátulso oldalán névszerint föltüntetendők azok a gazdasági cseledek, akik után a befizetés történt. A gazdának a 120 filléres hozzájárulási díjat pontosan be kell fizetni s a cseledt változást haladéktalanul be kell jelenteni. Ha a gazda e kötelességét pontosan eleget tesz, a cseledeknek balcsetei folytán megtérítik a költségeket, ellenben ha ezeket elmulasztja, baleset folytán sérelmi cseledt, illetőleg ezek örökösai az illető munkaadótól mint olyan baleseti segítséget követelhetnek, éppen a minótól a pénztárral szemben cseledek.

— Gondoskodás a községi- és kör-orvosokról. A ndrassy Gyula gróf belügy-miniszter, akinek gondjaiba vág, hogy az ország közegészségügyére vigyázzon és ezek során a községi és körorvosok helyzetéről

Kiadó lakás.

A helybeli református egyház piactéri bérházában levő s eddig Sinóros Szabó Sándor ügyvéd úr által haszonbérlet lakás folyó évi ápril. 24-ik napjától kezdődőleg haszonbérbe kiadatik. A lakás áll három utczaí és egy udvari szobából, előszobából és a szükséges mellékhelyiségekből. Bővebb értesítést a lakásra vonatkozólap a gondnoki hivatal ad.

Szentes, 1909. febr. 3.

3—1 Zolnay Károly
főgondnok.

956—1909. szám.

Hirdetmény.

Szentes város belterületén újonnan építendő járdák és átvezetők építésének valamint a meglévők javításának 1909. évi március hó 1-től, 1909. évi december hó 31-ig leendő biztosítása céljából zárt írásbeli versenytárgyalást hirdetek.

Felhívom mindazon önálló szentesi iparosokat, kik ezen munkálatoakat elnyerni óhajtják, hogy egy koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, a városi tanácshoz címzett ajánlatukat, melyhez 100 korona készpénz vagy ovadékképes értékpapírnak a városi letétpénztárba történt befizetését igazoló nyugta csatolandó, 1909. évi február hó 27-ik napjának délelőtt 11 órájáig a központi iktató hivatalba adják be, a mikor is az ajánlatok a gazdasági tanácsnoki hivatalban nyilvánosan felbontatnak.

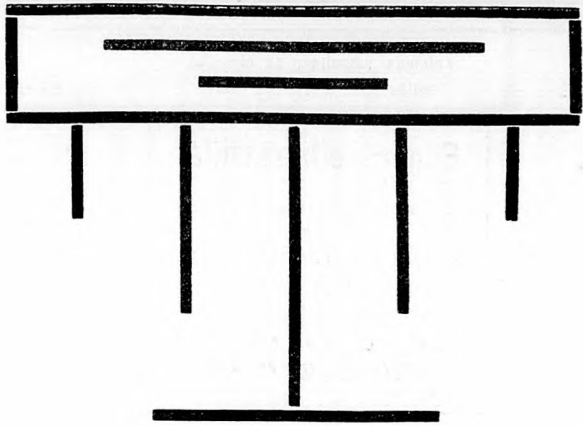
Részletes feltételek a gazdasági tanácsnoknál hivatalos órák alatt betekintheők.

A feltételeknek meg nem felelő avagy későn érkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül az árakra a szabad választás jogát a városi tanács fenntartja magának.

Szentesen, 1909. évi február hó 4 napján.

Magyar,
h. polgármester.

„SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIDÓHIVATALA
KOSSUTH-UTCZA (GÖRÖG-UDVAR.)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET
VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-
JUTÁNYOSABBAN SZAMIT FEL.

Menyegzői

és

Báli meghívók, Fáncrendek

Diszokmányok

Könyvek, Folyóiratok,

Szalag-aranyozás

Diszmunkák több színnyomásban és

Gyászjelentések

Gyászszegélyű névjegyek

Iszlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.

Védjegy: „Horgony“

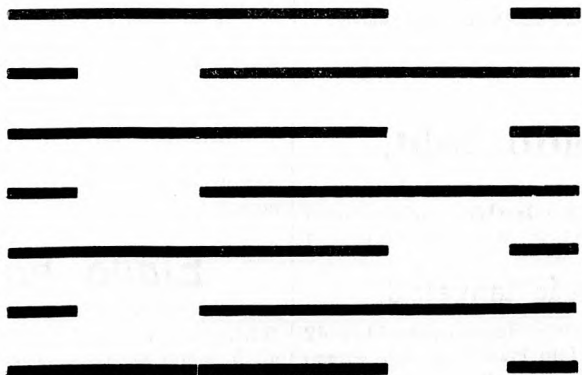
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

póteka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynei, oszúznál és meghűlésnél, bedörzsolés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beviszárlakor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K.1.40 és K.2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. —
Főraktár: Török Lőzsef gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“
• Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. •

Mindennapi szétküldés.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

»NÁDOR»

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, Vi., Váci-körút 17.

Éljen!

Egget mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Farkas Eugenia, Metzger Ede, Török János, Várady h. ifj., Vecsery Miklós és Sajó György gyógyszerüzletekben. 26—1

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

PEMETEFÜ CUKORKÁNÁL

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

10—1 I. DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos házi-szertől várni lehet.

Óra az egészségnek, fertőtelenítő, erősítő és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páralan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

✦ Szükséges minden háztartásban. ✦

Kapható mindenütt 30 fill. 40 fill. 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratórium, GYÖR.

Kapható Szentesen: Metzger „Hajnal” gyógyszerüzletében

AMPUTÁLTAK.

A KELETI által készített műlábak és műkezdek járó- és nyújtókészülékek a legnevesebb szakorvosok véleménye szerint a legjobbak a világon!

KELETI J. orvos-szabészeti testgyógyászati, műintézete. IV. 13—1

BUDAPEST, IV., Koronaherceg-útea 17.

Elegáns, könnyű járás!!
Több évre terjedő jótállás!!
Mérs. árak!

Orthopediai műintézetem 30 éves fennállása teljes biztosítékot nyújt az általam szállított készülékek szak-szerű, kifogástalan elkészítéséért

Képes leírásokat küldinyen és bérmentve

Aggódás és félelem a családi életben megszűnt! Általános-világ-növédlem

(biztosítva!)

Kérjen, egy 10 filléres postabélyeg beküldése ellenében prospektust és arjegyeket.

Diszkrét szétküldés!

BAUER JÓZSEF

Közművelődési, higiénikus-vegyszer-művei.

Veszerképviselet és szétküldési iroda:

W I E N, I., Sonnenfelsgasse 21 13—1.

Eladó föld.

Papp Imrének a felső réten 8 hold földje eladó. Értekezni lehet a helyszínen a tulajdonossal. 3—1

Eladó tanya-föld.

Szépe-téle derekegyházdali 42 hold tanya-föld eladó. Bővebb értesítést ad: Szabó Lajos ref. tanító III. ker. Sarkadi N. A. útca 16 sz. 3—1

Nyomatott a „Szentes és Vidéke” könyvnyomda gyorsajtóján Szentesen 1909.

Eladó vagy kiadó.

Kanász Nagy Lajos I. kerület Rákóczi-utca 63. szám alatti üzlethelyisége, mely ma borbélyüzlet, azonnal kiadó, esetleg eladó Értekezhetni fenti szám alatt. 3V1

Kiadó lakás.

A III. ker. Horváth Gyula utca 40-ik számú háznál, két szoba, előszoba, konyha, éléskamra, fűskamra és külön padlásból álló udvari lakás Szt.-György naptól haszonbérbe kiadó. Ártézi-kút az udvaron. Értekezni lehet ugyanott, vagy lapunk szerkesztőségében, a tulajdonossal.

Eladó ház.

Kenyeres János Sáfrán Mihály-utca 7. szám alatti háza, mely áll 5 padolt szoba, szőlőskertből és az ártézi kút vize is bevezetve, eladó. Értekezhetni ugyanott. 2—1

Kiadó bolthelyiség.

A Horváth Gyula-útca 35. sz. házannál egy — műhelynek is alkalmas bolthelyiség bérbe adó és azonnal is elfoglalható.

3—1

Horváth Jenő.

Eladó ház.

Beller László örökösinek Daru-utca 14 számú házuk és az ártézi ásvány Tisza mellett 13 részlet földjük kezező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet ugyanott. 10—5

Kiadó

1909. évi április hó 24-ik napjától, a Szentesi Takarékpénztár Kosuth-téren tekvő épületében

1. a Szepe Károly féle bolthelyiség, a vele járó pincével, raktárral és egyéb helyiségekkel avagy e helyiségek nélkül. Valamint kiadó.

2. Utóbb Rázsó Manó, előbb Stark Nándor féle bolthelyiség, kívánatra a benne lévő és kereskedéshez szükséges és alkalmas berendezésekkel. Ezen bolthelyiséghez csatolható — bérlő kívánatára — az udvari lakás és üvegezett zárt folyosó is.

3. Esetleg több rendbeli udvaron lévő raktár helyiség, melyek iparos műhelynek is használhatók.

Alkult lehet kötni a takarékpénztár igazgatójával s a zárt ajánlatok is hozzá intézendők.

Szentesi Takarékpénztár igazgatósága.